

prima instanță: A. Parfeni

dosarul nr. 2rh-179/15

instanța de apel: T. Duca, S. Procopciuc, E. Grumeza

instanța de recurs: A. Cobăneanu, V. Clevadî, D. Mardari

ÎNCHEIERE

03 iunie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul

Judecătorii

Valeriu Doagă

Sveatoslav Moldovan

Nadejda Toma

Maria Ghervas

Ala Cobăneanu

examinând cererea de revizuire depusă de Nadejda Cos

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Gannei Abramova și Larisei Goncareova împotriva lui Eduard Chiseli și notarul privat Constantin Scalețchi cu privire la declararea nulității declarațiilor de renunțare la succesiune, prelungirea termenului de acceptare a succesiunii și partajarea averii succesoriale

împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 11 martie 2015 prin care recursurile declarate de Serghei Cos și Nadejda Cos au fost considerate inadmisibile

constată:

La 06 septembrie 2007, Ganna Abramova, reprezentată de Nadejda Cos a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Notarial Constantin Scalețchi cu privire la declararea nulității declarațiilor de renunțare la succesiune, prelungirea termenului de acceptare a succesiunii și partajarea averii succesoriale.

În motivarea acțiunii a indicat că ea și sora ei Larisei Goncareova, sunt fiicele lui Vasile Ivanov care avea în proprietate privată casa de locuit din str. Barbu Lăutaru 19, or. Ungheni, moștenită de la părinții Maxim Ivanov și Anastasia Ivanov.

Menționează că la 16 ianuarie 2005 Vasile Ivanov a decedat și ele locuind peste hotarele țării, Ganna Abramova în Ucraina, iar Larisa Goncareova în Federația Rusă s-au pornit în mod de urgență la înmormântarea tatălui care a avut loc la data de 18 ianuarie 2005.

Afirmă că ajungând la hotarele Republicii Moldova au întâmpinat dificultăți cu modalitățile de trecere a frontierei și au întârziat la înmormântare motiv din care s-au aflat într-o situație de stres și retrăire. Folosindu-se de aceasta situație soția

decedatului - Lidia Chiseli ducându-le în eroare privitor la procedura de perfectare a moștenirii, le-a promis că vor primi moștenire în cote-părți egale dacă vor merge la notariat pentru a depune cerere de renunțare de la succesiune pentru a putea primi averea succesorală, iar mai ulterior s-o împartă între ele în trei părți egale ca moștenitori de gradul I.

Relatează că la 20 ianuarie 2005, au depus cererile de renunțare la moștenire cu condiția, că Lidia Chiseli va primi moștenirea, după care vor împărți bunul în părți egale.

Remarcă că ele nu cunoșteau limba română în care s-au efectuat acțiunile notariale și de aceea nu au înțeles conținutul actelor efectuate.

Indică că după depunerea cererilor de renunțare la succesiune Lidia Chiseli de mai multe ori a confirmat prin telefon înțelegerea lor de a împărți averea succesorală rămasă după decesul lui Vasile Ivanov, motiv ce a generat omiterea termenului de 6 luni de acceptare a moștenirii.

Menționează că la 05 martie 2005, Lidia Chiseli a decedat și, moștenitor al averii succesoriale nelegitim a rămas fiul acesteia Eduard Chiseli, însă, deoarece certificat de moștenitor pe cazul dat nu a fost eliberat, consideră că careva impedimente pentru acceptarea succesiunii nu sunt.

Afirmă că termenul de prescripție pe cazul dat a fost omis în legătură cu faptul, că ele, locuiesc pe teritoriul altor state, nu dispun de informația necesară și nu cunosc limba de stat a Republicii Moldova, de asemenea sunt într-o stare materială dificilă și de o vârstă înaintată, de aceea nu au avut posibilitatea reală de a se deplasa și de a se adresa pentru apărarea drepturilor sale în instanța de judecată.

Solicită repunerea în termen a acțiunii, prelungirea termenului de acceptare a succesiunii și anume a casei de locuit din str. Barbu Lăutaru 19, or. Ungheni, restabilirea în drepturi a moștenitorilor de clasa I - Ganna Abramova, Larisa Goncearova, Nadejda Cos, declararea nulității declarațiilor de renunțare la cota succesorală, recunoașterea Lidiei Chiseli drept succesor nedemn și eliberarea certificatului de moștenitor pe numele surorii tatălui lor, Nadejda Cos asupra casei de locuit din str. Barbu Lăutaru 19, or. Ungheni.

Ulterior, Ganna Abramova și Larisa Goncearova au depus cerere de completare a cererii de chemare în judecată împotriva Biroului Notarial a notarului Constantin Scaletchi, solicitând repunerea în termen a acțiunii, prelungirea termenului de acceptare a succesiunii și anume a casei de locuit din str. Barbu Lăutaru 19, or. Ungheni, restabilirea în drepturi a moștenitorilor de clasa I - Ganna Abramova, Larisa Goncearova, Nadejda Cos, declararea nulității declarațiilor de renunțare la cota succesorală, recunoașterea Lidiei Chiseli drept succesor nedemn conform art. 1434 Cod civil și eliberarea certificatului de moștenitor pe numele surorii tatălui lor, Nadejda Cos asupra casei de locuit din str. Barbu Lăutaru 19, or. Ungheni.

La 31 martie 2008, Ganna Abramova, reprezentată de către Elena Organ a depus cerere de completare a acțiunii împotriva notarului privat Constantin

Scaletchi, solicitând declararea nulității declarației de renunțare la succesiune nr. 4001 din 20 ianuarie 2005 eliberată de notarul privat Constantin Scaletchi, prelungirea termenului de acceptare a succesiunii după decesul tatălui Vasile Ivanov, recunoașterea în calitate de succesori legali a Gannei Abramova și Larisei Goncearova, care au acceptat succesiunea prin intrarea în posesiunea patrimoniului succesoral în temeiul art. 1516 Cod civil.

Ulterior, Ganna Abramova și Larisa Goncearova, reprezentate de Nadejda Cos a depus cerere de chemare în judecată concretizată și completată împotriva lui Eduard Chiseli, prin care a solicitat declararea nulității declarației de renunțare la succesiune a Gannei Abramova și Larisei Goncearova din 20 ianuarie 2005, prelungirea termenului de acceptare a succesiunii și recunoașterea acceptului lor la moștenirea a câte 1/3 cotă-parte din casa de locuit din str. Barbu Lăutaru 19, or. Ungheni.

Prin hotărârea Judecătoriei Ungheni din 24 aprilie 2008 acțiunea a fost admisă integral, a fost repusă Ganna (Anna) Abramova și Larisa Goncearova în termenul de adresare în judecată și prelungit termenul de acceptare a succesiunii, declarate nule recipisele de renunțare la moștenire din 20 ianuarie 2005 depuse de Ganna Abramova și Larisa Goncearova la biroul notarial Constantin Scaletchi și partajată averea succesorală după decesul lui Vasile Ivanov, prin repartizarea Gannei Abramova, Larisei Goncearova și Eduard Chiseli a câte 1/3 cotă-parte fiecăruia din casa de locuit din str. B. Lăutaru 19, or. Ungheni.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 04 noiembrie 2008, apelul declarat de către Eduard Chiseli a fost respins și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 25 februarie 2009 recursul declarat de Eduard Chiseli a fost considerat inadmisibil.

La 22 iunie 2009, Abramova Ganna și Goncearova Larisa au depus o cerere prin care au solicitat emiterea unei hotărâri suplimentare, în vederea partajării bunului imobil situat pe str. B. Lăutaru 19, or. Ungheni, cu transmiterea în proprietatea Gannei Abramova, Larisei Goncearova și lui Eduard Chiseli a câte 1/3 cotă parte din casa de locuit din str. B. Lăutaru 19, or. Ungheni și terenului aferent imobilului.

Prin hotărârea suplimentară a Judecătoriei Ungheni din 04 septembrie 2009 a fost partajată averea succesorală după decesul lui Vasile Ivanov, fiind repartizat în proprietatea Gannei Abramova, Larisei Goncearova și Eduard Chiseli a câte 1/3 cotă-parte fiecăruia din casa de pe str. B. Lăutaru, or. Ungheni, în rest cererea a fost respinsă.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 20 ianuarie 2010 a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Eduard Chiseli și Elena Șișchina împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 25 februarie 2009.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 11 martie 2010 a fost admisă retragerea apelului declarat de către Goncearova Larisa și Abramova Ganna, reprezentate de Nadejda Cos și procedura în apel a fost încetată.

Prin încheierea Judecătoriei Ungheni din 20 mai 2010 a fost explicat că, prin noțiunea de repartizare Gannei Abramova, Larisei Goncarova și Eduard Chiseli câte 1/3 cotă-parte fiecăruia din casa de pe str. B. Lăutaru 19, or. Ungheni din dispozitivul hotărârii Judecătoriei Ungheni din 24 aprilie 2008, se are în vedere transmiterea cotelor-părți nominalizate în proprietate, în rest cererea a fost respinsă.

Prin încheierea Judecătoriei Ungheni din 20 mai 2010 a fost corectată omiterea strecurată în dispozitivul hotărârii suplimentare a primei instanțe din 04 septembrie 2009 și înscris corect în dispozitivul hotărârii a adresei – str. B. Lăutaru 19, or. Ungheni în loc de str. B. Lăutaru, or. Ungheni.

Prin încheierea Judecătoriei Ungheni din 03 noiembrie 2010 a fost respinsă cererea lui Eduard Chiseli despre explicarea hotărârii din 24 aprilie 2008.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 30 octombrie 2013 a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Eduard Chiseli împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 25 februarie 2009.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 06 august 2014 a fost admisă cererea de revizuire depusă de către Eduard Chiseli, casată decizia Curții Supreme de Justiție din 25 februarie 2009 și decizia Curții de Apel Bălți din 04 noiembrie 2008 și restituită pricina pentru rejudecare la Curtea de Apel Bălți de un alt complet de judecată.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 28 octombrie 2014 a fost respinsă cererea lui Serghei Cos privind atragerea în proces în calitate de intervenient accesoriu ca inadmisibilă.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 28 octombrie 2014 a fost admis apelul declarat de Eduard Chiseli, casată hotărârea Judecătoriei Ungheni din 24 aprilie 2008 și dispusă admiterea renunțării la acțiune a reclamantelor Ganna Abramova și Larisa Goncarova și încetarea procesului. Totodată, a fost explicat reclamantelor Ganna Abramova și Larisa Goncarova că nu se admite o nouă adresare în judecată cu aceiași acțiune, către același pârât cu privire la același obiect și aceleași temeuri.

La 29 decembrie 2014, Nadejda Cos a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei instanței de apel din 28 octombrie 2010 și reexaminarea legalității încheierii Curții Supreme de Justiție din 06 august 2014, menținerea hotărârii primei instanțe. La fel, a solicitat reexaminarea pricinii cu participarea ei personală conform art. 6 al Convenției Europene – dreptul la un proces echitabil, asigurarea cu translator, excluderea discriminării.

La 14 ianuarie 2015, Serghei Cos a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri prin care să restituie apelul fără examinare ca depus tardiv și menținerea hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 11 martie 2015 recursurile declarate de Serghei Cos și Nadejda Cos au fost considerate inadmisibile.

La 22 aprilie 2015, Nadejda Cos a depus cerere de revizuire împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 11 martie 2015, solicitând examinarea în ordine de revizuire a încheierilor Curții Supreme de Justiție din 06 august 2014, 11 martie 2015 și a deciziei Curții de Apel Bălți din 28 octombrie 2014, casarea integrală a actelor de dispoziție revizuite cu menținerea în vigoare a hotărârii Judecătoriei Ungheni din 24 aprilie 2008.

Ca temei de revizuire indică acțiunile ilegale ale lui Eduard Chiseli.

Menționează că la 18 ianuarie 2014 Eduard Chiseli a vândut cota sa parte pe care o deținea lui Petru Bulmaga, cu toate că nu deținea certificat de moștenitor legal.

Invocă faptul că acest certificat nu a fost solicitat nici de Curtea de Apel Bălți și nici de Curtea Supremă de Justiție.

Remarcă că la 28 octombrie 2014 Curtea de Apel Bălți a casat hotărârea Judecătoriei Ungheni din 24 aprilie 2008, iar în ședința de judecată a participat avocatul T. Țurcan, care știa că încă în luna ianuarie a anului 2014 Eduard Chiseli a donat 1/3 cotă-parte pe care o deținea din bunul imobil litigios și a retras acțiunea înaintată în anul 2008.

Consideră că Eduard Chiseli nu este parte în procesul respectiv, însă doar încearcă să inducă instanța în eroare și creează impedimente altor persoane interesate.

Susține că hotărârea Judecătoriei Ungheni din 24 aprilie 2008 nu constituie un act de transmitere a dreptului de proprietate ci o hotărâre de partajare a averii între succesorii de drept și de prelungire a termenului de acceptare a succesiunii.

Relevă că în temeiul art. art. 1560, 1571 Cod civil, în lipsa unui acord între moștenitori la partajul averii succesoriale, litigiul se examinează în instanță de judecată, care trebuie să țină cont de caracterul averii supuse partajului, de activitatea fiecărui moștenitor și de alte circumstanțe concrete.

Consideră că este necesar ca instanței să-i fie prezentat certificatul de moștenitor testamentar.

Afirmă că nici Abramova, nici Goncareova și nici Chiseli nu au intrat în succesiune în termen de șase luni din ziua decesului testatorului Vasiliu Ivanov și nu au depus o cerere corespunzătoare în termenul stabilit către notar. Iar Eduard Chiseli nici nu deține un certificat care i-ar acorda statutul de moștenitor.

Indică că Eduard Chiseli în anul 2008 nici nu s-a adresat în instanță, însă din numele lui se scriu acțiuni și se fac semnături false. Cândva Eduard Chiseli a eliberat lui Petru Bulmaga o procură, însă termenul acesteia a expirat la 09 iunie 2012.

Totodată, Petru Bulmaga induce instanța în eroare cu ajutorul avocatului T. Țurcan, iar ultimul reprezintă interesele a mai multor participanți la acest proces.

Mai remarcă că cererea de apel a fost depusă din numele lui Eduard Chiseli în afara termenului legal prevăzut de art. 362 CPC și conform prevederilor art. 369 CPC urma a fi restituit.

Relatează că Nadejda Cos și Serghei Cos sunt proprietari de bună credință, au intrat în posesiunea bunurilor, au întreprins măsuri de păstrare a bunurilor din masa succesorală pe parcursul anilor 2005-2010, au achitat cheltuielile de întreținere și datoriile rămase după fratele lui Vasilii Ivanov.

Solicită admiterea cererii de revizuire, casarea încheierilor Curții Supreme de Justiție din 06 august 2014 și deciziei Curții de Apel Bălți din 28 octombrie 2014, menținerea în vigoare a hotărârii Judecătoriei Ungheni din 24 aprilie 2008, fără modificări.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire neîntemeiată și care urmează a fi respinsă ca inadmisibilă din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 451 CPC, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

În conformitate cu prevederile art. 449 CPC, revizuirea se declară în cazul în care:

a) s-a constatat, prin sentință penală irevocabilă, comiterea unei infracțiuni în legătură cu pricina care se judecă,

b) au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii,

c) instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces,

e) s-a anulat ori s-a modificat hotărârea, sentința sau decizia instanței judecătorești care au servit drept temei pentru emiterea hotărârii sau deciziei a căror revizuire se cere,

e¹) a fost aplicată o lege declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională și la judecarea cauzei a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, iar instanța de judecată sau Curtea Supremă de Justiție a respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale sau din hotărârea Curții Constituționale rezultă că prin aceasta s-a încălcat un drept garantat de Constituție sau de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului,

g) Curtea Europeană a Drepturilor Omului sau Guvernul Republicii Moldova a inițiat o procedură de reglementare pe cale amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova,

h) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, printr-o hotărâre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărârii pronunțate de o instanță de judecată națională.

În interpretarea corectă a prevederilor legale enunțate, este cert că cererea de revizuire poate fi declarată doar în temeiurile expres prevăzute în norma dată, care poartă un caracter exhaustiv și nu pot fi completate.

Ca urmare, declararea revizuirii pentru alte temeiuri decât cele prevăzute în această normă duce la respingerea cererii de revizuire ca inadmisibilă.

La caz, se va remarca că temeiurile invocate în cererea de revizuire de către revizuenta Nadejda Cos nu pot fi reținute ca unele prevăzute la art. 449 CPC, în baza căruia se poate solicita revizuirea hotărârii, or, aceasta anexând niște înscrisuri ce țin de fondul cauzei și cărora le-a fost dată apreciere în cadrul examinării anterioare a pricinii, nici nu a indicat concret la un careva temei prevăzut de art. 449 CPC.

De altfel, nici argumentele revizuintei cu privire la ilegalitatea încheierilor Curții Supreme de Justiție din 06 august 2014 prin care a fost admisă cererea de revizuire declarată de Eduard Chiseli, casată decizia Curții Supreme de Justiție din 25 februarie 2009 și decizia Curții de Apel Bălți din 04 noiembrie 2008 cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, precum și a deciziei Curții de Apel Bălți din 28 octombrie 2014 prin care a fost admis apelul declarat de Eduard Chiseli, casată hotărârea Judecătoriei Ungheni din 24 aprilie 2008 și dispusă admiterea renunțării la acțiune a reclamantelor Ganna Abramova și Larisa Goncareova cu încetarea procesului, nu pot constitui temei de admitere a revizuirii.

Or, pe lângă faptul că și în acest caz nu au fost aduse motive prevăzute de art. 449 CPC, pentru depunerea cererii de revizuire, reieșind din prevederile art. 446 CPC, nu pot fi supuse revizuirii deciziile instanței de apel sau recurs, prin care s-a dispus rejudecarea cauzei.

Astfel fiind, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție remarcă că admiterea cererii de revizuire, în sensul formulat, ar contravine principiului securității raporturilor juridice și ar constitui o violare a art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Or, revizuirea este o cale de atac de retractare și nu reformare prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecării în cazurile expres determinate de lege, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art. 449 CPC.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 03 martie 2009 în cazul Eugenia și Doina Duca contra Moldovei, în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului autorității lucrului judecat, care instituie că nici o parte nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri definitive și obligatorii întru obținerea unei reexaminări și unei noi soluții în cauză. Competența de revizuire a instanțelor superioare ar trebui să fie

exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu ar trebui apreciată ca un recurs deghizat. O distanțare de la principiul respectiv este justificată doar atunci când este determinată de circumstanțe cu caracterele substanțiale și obligatorii.

Din considerentele menționate și având în vedere că cererea de revizuire nu indică careva temeiuri prevăzute de art. 449 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Nadejda Cos împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 11 martie 2015 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Gannei Abramova și Larisei Goncarova împotriva lui Eduard Chiseli și notarul privat Constantin Scaletchi cu privire la declararea nulității declarațiilor de renunțare la succesiune, prelungirea termenului de acceptare a succesiunii și partajarea averii succesoriale.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Nadejda Toma

Maria Ghervas

Ala Cobăneanu